

يَا بَنِي آدَمَ خُذُوا زِينَتَكُمْ عِنْدَ كُلِّ مَسْجِدٍ وَكُلُوا وَاشْرَبُوا وَلَا تُسْرِفُوا

إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُسْرِفِينَ

وَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

مَنْ أَكَلَ ثُومًا أَوْ بَصَلًا، فَلْيَعْتَزِلْنَا أَوْ لْيَعْتَزِلْ مَسْجِدَنَا، وَلْيَقْعُدْ فِي بَيْتِهِ

CAMI VE CEMAAT ADABI

Muhterem Müminler!

Âlemlere rahmet olarak gönderilen Sevgili Peygamberimiz (s.a.s.)'in dünyadaki son günüydü. O sabah, hastalığından dolayı mescide gidememişti. Evinin mescide bakan penceresini araladı ve sabah namazı kılan ashabımı bir müddet seyretti. Ashâb-ı kirâmın, saf tutarak Hz. Ebû Bekir'in imametinde cemaatle huşû içerisinde namaz kıldıklarını görünce çok sevindi, tebessüm etti ve Rabbine şükretti.¹

Muhterem Müslümanlar!

Huzur ve güven vadederek bizleri toplayan cami, İslam'ın sembolü, birliğimizin ve dirliğimizin nişanesidir. Peygamber Efendimizin ifadesiyle camiler, “Allah katında en makbul mekânlardır.”² Ezanlarıyla insanlığı kurtuluşa çağıran, mihrabıyla küfre ve cehalete savaş açan, minber ve kürsüsüyle ilim ve hikmetin basamaklarında yücelten, omuz omuza saf tutan müminlerin kardeşliğini ve ümmet olma bilincini pekiştiren mukaddes bir yapıdır cami.

Cemaat ise; ibadet amacıyla Allah'ın huzurunda bir araya gelip namaz kılan Müminlerin ortak adıdır. Cemaat; medeniyetimizde yer etmiş, dinî bir kavramdır. Üzülerek ifade etmek gerekir ki, tüm dini değerlerimizi ve kavramlarımızı istismar eden bir örgüt, cemaat kavramını da çarpıtarak ve ayırmaya yol açacak şekilde kendine mal etmeye çalışmış, tevhit ve vahdetin sembolü olan bu kavramı, fitne ve fesatla, ayrılık ve ihanetle beraber anılır hale getirmiştir. Hâlbuki geleneğimizde cemaat olmak, tevhit bilinciyle kaynaşmak, vahdete ermek demektir. Birlikte dirliği elde etmektir. Bu yönüyle cemaat kelimesi kadın-erkek, yaşlı-genç, zengin-fakir, engelli-engelsiz toplumun her kesiminden, her yaştan ve her sınıftan Müslümanı içinde barındırır.

Değerli Müminler!

Camide bulunmanın ve cami cemaati olmanın bazı kuralları ve adabı vardır. Mümin, gönül dünyasını durulaştırmak için camiye giderken Allah Teâlâ'nın “Ey Âdemoğulları! Her mescide gidişinizde güzel ve temiz elbiselerinizi giyinin ...”³ ayeti gereğince beden temizliğine dikkat eder,

güzelce abdestini alır. Kılık kıyafetinin hem temiz hem de namazın şartlarından olan setr-i avrete uygun olmasına özen gösterir. Camide cemaatle kılınan namazın yirmi yedi kat daha faziletli olduğunu haber veren⁴ Allah Resûlü'nün müjdesine nail olmak isteyen Müslüman, nahoş kokan yiyecekler yiyip camiye gelmenin sünnete aykırı olduğunu bilir.⁵ Güzel kokular sürünür. Hiçbir kardeşine rahatsızlık vermez, onların huşu içinde namaz kılmalarını engelleyen hal ve davranışlardan kaçınır. Kulluk görevini ifa ederken kul hakkına girmemeye özen gösterir. Sevgili Peygamberimizin cemaate yönelik şu uyarısını asla unutmaz. “**Dikkat edin! Hepiniz Rabbinize münâcât ediyorsunuz. Birbirinizi rahatsız etmeyin!...**”⁶

Kıymetli Müslümanlar!

Vaaz ve hutbeler, birer eğitim yuvası olan camilerin insanlığı imana, irfana, ahlaka davet eden sesleridir. Caminin ve cemaat olmanın adabı olduğu gibi hutbe dinlemenin de bir adabı vardır. Hutbe okunurken huşu içinde hatibi dinlemek dini bir gerekliliktir. Yanındakiyle konuşmak, başka şeylerle ilgilenmek, cep telefonu ile meşgul olmak hutbenin özünden uzaklaşmaya, mesajını kaçırmaya ve sevabından mahrum kalmaya sebep olur. Sevgili Peygamberimiz (s.a.s), bir müminin hutbe esnasında göstermesi gereken duyarlılığı şöyle ifade etmiştir: “**Cuma günü imam hutbe okurken konuşan arkadaşına: ‘Sus!’ desen bile hatalı bir iş yapmış olursun.**”⁷

Aziz Kardeşlerim!

Namazlarımızı cemaatle eda etmeye gayret göstererek camilerimizi canlı turalım. Resul-i Ekrem Efendimiz ile aydınlanan asr-ı saâdetde olduğu gibi, bugün de ailece camide olalım, çocuklarımızı camiye alıştıralım. Yaramazlıklarını bahane ederek onları camiden uzaklaştırmak yerine, caminin ve cemaat olmanın değerini anlatalım, adabını öğretilim. Kadın-erkek bütün Müslümanlar, gönülden bağlı olduğumuz camilerimize hürmette kusur etmeyelim. Vaaz ediliyor veya Kur'an-ı Kerim okunuyor ise can kulağıyla dinleyelim. Cuma namazının geçerlilik şartlarından biri olan hutbenin, namazın bir parçası olduğunu unutmayalım. İlgi ve alakamızı sadece hatibe ve hutbeye verelim. Sözün en güzelini dinleyip ona uyanlardan olalım. Her daim Allah'ın huzurunda ve ibadet halinde olduğumuzun idrakiyle yaşayalım.

¹ Buhârî, Ezân, 46, Müslim, Salât, 98.

² Müslim, Mesâcid, 288.

³ Araf, 7/31.

⁴ Müslim, Mesâcid 51.

⁵ Buhârî, İ'tisâm, 24.

⁶ Ebû Dâvûd, Tatavvu', 25.

⁷ Buhârî, Cum'a, 36.